

Vlada je trebalo znatno da smanji period za istraživanje ugljovodonika i nije trebalo da oporezuje neto dobit koju ostvare koncesionari od proizvodnje nafte i gasa, već da povećaju koncesionu naknadu, izjavio je za „Dan“ ekspert za istraživanje nafte i gasa Veselin Kovačević.

- Ugovorom je predviđen period za istraživanje od četiri plus tri godine. Za površinu od 1.200 kilometara kvadratnih to je izuzetno dug period. U obaveznom radnom programu uopšte nijesu definisane podfaze, zatim koliko vremena će trajati radovi za 3D seizmiku, snimanje na terenu, obrada snimljenih podataka i na kraju interpretacija. Svjetski standard za ovu vrstu i obim radova je maksimum dvije godine - istakao je Kovačević.

Prema njegovim riječima, radni program je koncipiran kao da se u prethodnom periodu na ovom području ništa nije radilo, a urađeno je, kako je naveo, mnogo, čak su i neki objekti potpuno spremni za istražno bušenje odmah.

- Ovakav radni program, istraživanje u Crnoj Gori vraća na početak. Jugopetrol je sa svojim partnerima na dijelu bloka Ulcinj realizovao najsavremenija istraživanja i dobio fantastične rezultate, što su potvrdile sve kompanije koje su posjetile data rum. Sve ovo povećava kapitalne troškove koji se moraju vratiti koncesionarima (konzorcijumu Eni i Novatek), a to znači manji neto profit, a time i manji prihod državi - rekao je Kovačević.

Komentarišući predloge ugovora za istraživanje i proizvodnju nafte i gasa, kao i ugovore o zajedničkim operacijama i računovodstvu, kazao je da se radi o tipičnom norveškom modelu, sa malim izmjenama i prilagođavanjima specifičnostima zemlji koncedentu.

- Svim predmetnim ugovorima trebalo je da prethodi, na bazi očekivanih godišnjih proizvodnih kvota i predviđene cijene za naftu i gas, studija procjene ekonomske dobiti za državu, za svaku godinu posebno, kao i za čitav period trajanja koncesije. Hrvatska je uradila ovakvu studiju na sličnoj fiskalnoj formuli kao u Crnoj Gori. Rezultati su bili poražavajući, veoma mali prihodi za državu, što je jedan od razloga stavljanja moratorija na ove aktivnosti. Kategorija neto profit kao glavni izvor prihoda za državu veoma je opasna, jer je njeno određivanje i održavanje na solidnom nivou veoma teško. Posebno ako se uzmu u obzir velika kapitalna ulaganja, naročito u fazu razrade i privođenja polja eksploataciji. Zbog prirode, rasporeda, veličine, dubine, potencijalnih gasnih i naftnih nalazišta, ova faza će biti enormno skupa, čime će kapitalna ulaganja biti velika - istakao je Kovačević.

Naglasio je i da ugovori uopšte nijesu definisali dinamiku i obim povraćaja prethodnih kapitalnih ulaganja koja su se realizovala do početka proizvodnje.

- To je mnogo važno jer se može desiti da sva ostvarena dobit u početnim godinama ide na povraćaj minulih ulaganja (4-7 godina). Za to vrijeme dobit je minimizirana, a time i prihodi državi - konstatovao je Kovačević.

Prema njegovoj ocjeni, država je trebalo da se opredijeli da većinu svojih prihoda ostvari na

bazi vlasništva u udjelu proizvodnje, to jest visine koncesione naknade, jer je to jedino sigurno. Neto profit je nestabilna kategorija i zavisi od mnogo faktora.

Vlada je početkom sedmice poslala u Skupštinu predloge ugovora o istraživanju i proizvodnji nafte i gasa sa italijansko-ruskim konzorcijumom Eni i Novatek. Oni će, ukoliko Skupština podrži predloge, istraživati i kasnije proizvoditi naftu i gas sa četiri bloka. Predviđeno ja da proizvodnja traje 20 godina.

Vrijednost garancije za prvi istražni period od četiri godine je 85 miliona.D.M.

Ne nadajmo se uspjehu Norveške

Kovačević je kazao da ovaj proces dugo traje, već osam godina, i dodao da se nada da je došao do kraja što će rezultirati početkom radova.

- Podzemlje i potencijalnost na kome će se izvoditi radovi, nama stručnjacima koji se dugo bavimo ovim poslovima, manje više je poznato. S obzirom na veličinu, raspored, rezervoarske karakteristike, ne očekujmo Kuvajt ili Norvešku. Ukoliko dođe do proizvodnje, to će sigurno značajno pomoći domaću ekonomiju, pa i pri značajnim manjkavostima i neizvjesnostima u pogledu prihoda Crne Gore od ovog projekta. Sigurno je da će „kajmak” skinuti koncesionari, što je možda i normalno pri ovakvim modelima ugovora, gdje oni isključivo ulažu svoj novac i rizikuju - zaključio je Kovačević.

izvor: dan.co.me